

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:	Felolós szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Belföldben: Negyedévre . . . 3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Negyedévre . . . 12			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre . . . 5			
Negyedévre . . . 20			

Parlamentarizmus.

— június 25.

A magyar nemzetnek a vérébe van oltva az alkotmányosság. Nálunk már a kis diák, aki a történelmet tanulja, érdeklődik a politikai események iránt. A parlamenti küzdőtéren elhangzott jeles beszédek országos megbeszélés tárgyai, a politikai vezetők az egész nemzet alkotmányos felfogásának a leteleményesei. Magyarországon igazán maga a nemzet politizál. A nemzet milliói azok, akik az országgyűlési képviselőválasztások megejtésével nem fejezik be politikai működésüket arra az öt esztendőre, amelyre a mandátum szól, hanem a megválasztott képviselőre folyton-folyvást irányító befolyást gyakorolnak. És erre a mi alkotmányos szervezetünk alkalmas is. Nem tekintve a népgyűléseket, melyek nálunk aránylag nem tudnak oly fontosságra emelkedni, mint Angliában, itt vannak törvényhatósági közgyűléseink, melyeknek kifejezett joguk az aktuális politikai kérdésekkel való foglalkozás. Azután vessünk csak egy tekintetet a magyar társas életre. A legkisebb kaszinóban is meghányják-vetik a napi politikát, a kávéházi törzsszataloknál erről folyik a beszéd. Csoda-e, ha aztán a magyarról már évszázadokkal ezelőtt az volt a külföldiek véleménye, hogy politikai nemzet. Nálunk valóban a nemzet irányítja a politikát s habár erőszakkal, ideig-óráig sikerül is a nemzeti akaratot háttérbe szorítani, az előbb-utóbb kitör és érvényesül.

Ezt nem tudják megérteni odaát Ausztriában sem maga a nép, sem azok, akik a király személyét körülveszik. Hormayr, ez a híres historikus, akinek alkalmá volt a császári levéltár titkaiba bepillantani s aki ennek dacára leplezetlenül megmondta mindig az igazságot, nyíltan vallja, hogy Ausztria a valószínűtlenségek országa, mert rendszertelen minden cselekménye. Tehát a történetíró éles szeméit nem kerülhette el az az igazság, hogy Ausztriában határozott politikai irányzatok nincsenek. Nincsenek, mert hisz nem is tudják, hogy mi a politika. Ők nem a

nemzettel és a nemzetért csinálják a politikát, hanem a nemzet nélkül, (ez még a legkönnyebb, mert hisz osztrák nemzet nincs is), sőt a nép ellen, ha arra szükség van ő szerintük. Mi fogalmuk lehet tehát nekik a parlamentarizmusról is, amely viszont a valódi nemzeti politika folyamánya? Hisz abban van a parlamentarizmus legfőbb értéke, hogy annak pártjai állandó kontaktusban, érintkezésben vannak a nemzet széles rétegeivel és így a nemzet szívének lüktetését érzik, gondolatait átértik, óhajainak megvalósítására törekednek. Az a valódi parlamentarizmus, mikor a minisztérium is folyton alá van vetve a nemzet politikai véleményének, nem közvetlenül ugyan, de azért nem kevesebb hatályossággal. Amikor a nemzet a pártok programját közvetlenül a választások által fogadja el vagy utasítja vissza, azonban az aktuális kérdésekkel tovább is foglalkozik, állást foglal és nyomást gyakorol a képviselőkre, amikor aztán ez utóbbiak ismét a minisztereket képesek ily módon vagy megnyerni a maguk nézete számára, vagy pedig lemondásra bírni, végül pedig a politikai többség uralmát akként biztosítani, hogy csak az ő soraiból vehető a minisztérium (mert hisz hiába nevez ki a király olyanokat, akiknek indítványait leszavazzák): ez a valódi parlamentarizmus, tisztelt osztrák urak, ott fenn a Hofburgban!

Rendszertelen Ausztriának minden cselekménye, mondja Hormayr. Hát nincs igaza? Hát van rendszer abban a kipkédés-kapkodásban, amely Bécsben napról-napra látható? Hát nem igaz az, hogy Ausztria a valószínűtlenségek országa, miar a politikai tendenciák annyira változnak a legmagasabb körökben, hogy ugyszólván az egyik napon örömmámorban uszhatunk a miatt, mert még a Rákóczi rebellis halmait is hazahozadják, a másik napon meg aggódva tekintenek egymásra az emberek, szinte csodálkozva, hogy még egy napot sikerült megérniök az alkotmányosság uralma alatt! Hát nem a legrettenetesebb rendszertelenség ez, szinte, ha nem volna ellenmondás e kifejezésben, a rendszertelenségek rend-

szere! Vajjon meglephetett e ily körülmények közt bennünket a Fejérvary báró kabinetalaki ási megbízatása? Nem. Mert Bécsben meg vannak győződve róla azokban a katonai körökben, a melyek most döntő szerepet játszanak, hogy az egész magyar forrongás csak néhány, Lueger szerint „judao magyar“ elnevezéssel illetett ujságíró agyréme! Az isten szerelmére ismerték ők valaha a nemzet igazi gondolkozását!

Ily körülmények közt nekünk, mint egy sokszor megtépett, de azért még ma is fényesen ragyogó történelmi alkotmány tulajdonosainak, méltó büszkeségünk lehet az a valódi alkotmányosság, a parlamentarizmus iránt érzett helyes felfogás, amely visszautasított minden kecsegtető ajánlatot, fényes, előkelő állást, ha ahhoz nem a tiszta konstitucionalizmus révén juthat. Lássátok kishitűek, akik alig néhány héttel ezelőtt, mikor először kísértett az abszolutizmus réme, azt mondtatok, hogy a hatalom lenyűgözi a politikai morált és akinek a kezében a kormánypálca van, az találni fog mindig szolgálatkész hivatalnokokat. Nos, a Récsy Adámok kihaltak! A parlamentarizmus befészkelte magát az egész magyar intelligencia szívébe s a szabadságról egyenlő lelkesedéssel mondjuk el mindnyájan Macaulayval, a híres angol historikussal: „olyan tündér az, amely gonosz varázslat folytán kénytelen néha undok külsőben megjelenni; rossz dolguk lesz azoknak, kik ilyenkor rut volta miatt elfordulnak tőle. De akik megsajnárták s nem hagyták el azokat, mikor égies alakját visszanyerte, dusan megjutalmazza a tündér, erősekké, kitartókká teszi, békében és háboruban dicsőséggel halmozza el.“

Dr. N. O.

Politikai hírek.

— A szabadelvű párt bomlása. A vén Lloyd klub ugyancsak utolsó óráit éli. A rozszant falakat már már alig támogatja egynéhány fanatikus Tisza István-rajongó. De ezek száma is egyre fogy és a vége az lesz, hogy Tisza maga is menekülni fog a rombadülés elől. Mint fővárosi tudósítónk

FERENCZ JOZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

távirja tegnap este *Bottka Sándor* országos képviselő bejelentette, hogy kilép a párt kötelékből. Hír szerint holnap újabb kilépések történnek.

A képviselők fizetése. A képviselők legnagyobb része már hazautazott, akik itt maradtak, azokat ügyes bajos dolguk tartott vissza. Nem utols' ezek között, hogy nem kaptak fizetést. Eddig ugyanis az volt a szokás, hogyha a képviselőház nyári szünetre elnapolták, a képviselők az augusztusi negyedre kikapták a salláriumukat. *Justh Gyula* elnök most is aláírta az utalványokat az ezernyolcszáz koronáról, de a képviselőház pénztára megtagadta a kifizetésüket azzal az indokolással, hogy nincsen pénz. Ebből persze rémhírek támadtak: a Házat feloszlatták, ex lexben egyáltalán nem lesznek fizetések és még néhány ilyen szenzáció. A dolog éppen nem ilyen veszedelmes s a képviselői fizetéseket egyszerűen csak azért nem adták ki, mert az állampénztár nem számított az elnapolásra és nem szállította át a pénzeket. A fizetések esedékességük alkalmával megtörténnek.

A nagy válság.

— június 25.

A Fejérvári kormány tehát marad. Benyújtotta ugyan lemondását a királyhoz, de nem fogadták el. Ez a tény még szokatlanságánál fogva sem lepte meg a politikai köröket olyannyira el volt készülve mindenki erre az eshetőségre. Sőt még azt is hangoztatták némely helyen (a szabadelvűpártban is), hogy Fejérvári Géza báró nem is fogja benyújtani a kormány lemondását. A kihallgatás után pedig még azon csodálkoztak, hogy a kormány egyáltalán lemondott.

Kossuth Ferenchez kérdést intézett, egy újságíró hogy mi a véleménye a királyi döntésről? A koalíció elnöke a következőkben nyilatkozott.

— A kormány maradása nem változtat a helyzeten. Mert az elhatározása a küzdelemre ép oly komoly volt ezelőtt, mint most. Előre láttam a király elhatározását, mert az a tény, hogy a parlamenten kívül álló kormányt állított, előttem nyilvánvalóvá tette azt a szándékot, hogy a parlamentárizmus alapfeltételeihez ezidő szerint nem szándékozik ragaszkodni.

A szövetség ellenzék vezérének ez a nyilatkozata megvilágítja a helyzetet. A koalíciós többség el volt készülve minden eshetőségre és kérelmelhetlenül folytatni fogja a küzdelmet a törvényhatóságokban és a sajtotban.

A politikai helyzet mindeddig érintetlenül hagyta a tőzsde hangulatát, azonban az újabb fordulatok tegnap már katasztrofális hatással vannak rá. Az értékek rohamosan hanyatlottak, ami kiros konsternációt keltett úgy a budapesti, mint a bécsi értéktőzsdén.

Justh Gyula a képviselőház elnöke ma a Házban járt és távollétére *Bolgár Ferenc* alelnököt bizta meg az ügyek vitelével.

Egyébként pedig a politika kezd szünetelni. A képviselők elutaztak a fővárosból s nem is várható élénkség addig, amíg Fejérvári Géza báró a béketárgyalásokat meg nem kezdi.

Erre rövidesen sor kerül s a program, melylyel Fejérvári Andrassy gróf elé lépne, a következő:

Andrassy vállalja el a miniszterelnökséget a koalícióra való tekintet nélkül. Már mint kinevezett miniszterelnök igyekezzék az új program számára a mostani Házban többséget szerezni és ha ez nem sikerül, az eleve megadott felhatalmazás alapján osszlassa fel a Házat.

Ez volna az eljárás módja. A program lényege pedig az, hogy a korona az új miniszterelnöknek teljesen szabad kezét ad a gazdasági téren.

Köthet kiegyezést vagy megcsinálhatja az önálló vámterületet legjobb belátása szerint választandó határidőre.

Csinálhat olyan választási törvényt, a minőt jónak lát, illetőleg amilyenben az összes pártokkal megegyezhetik.

Megcsinálhatja egészen vagy részben a progresszív adórendszert a létminimum adómentességével olyképpen, hogy a legkisebb, adómentességet élvező földbirtokosok mégis választók volnának, ha különben az új választási törvény valami adócenzust fenn is tartana.

A népnevelés terén szabad kezét engednek a kormánynak úgy a magyarosítás, mint az államosítás terén.

A fogyasztási adókat teljesen átengedik a megyei törvényhatóságoknak és a törvényhatósági joggal felruházott városoknak.

A közös államadósságot átalakítják előnyös feltételek mellett magyar járadékkölcsönné.

Katonai téren szigorúan keresztülviszik a területiális rendszert.

Készek azonnal megoldani a zászló- és cimerekérdést.

Az alsóbb katonai bíróságoknál fakultative megengedik a magyar nyelv használatát.

Magyarországon felállítanak egy katonai akadémiát.

A honvédséget — mint ezt Tisza kilátásba helyezte — ellátják ágyúkkal.

A közös pénzügyminiszteriumot áthelyezik Budapestre.

A külügyi képviselőknek kifejezésre juttatják a dualizmust elnevezésben, cimereket és zászlókat és vagy a képviselőket vezetőjéül, vagy ennek helyetteséül magyar embert neveznek ki.

De a katonai terhek emeléséhez úgy vélik mint pénzdó tekintetében, tehát a létszámemeléshez is ragaszkodnak.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Fejérvári Géza báró a délután folyamán meglátogatta lakásán *Rakovszky Istvánt*, a képviselőház alelnökét. A látogatás hosszabb ideig tartott. *Rakovszky* től egy újságíró megkérdezte, hogy mi volt a célja a látogatásnak? *Rakovszky* nem árulta el a közötte és a miniszterelnök között történt beszélgetést. Csupán annyit mondott, hogy fontos dolgokról tárgyaltak és Fejérvári nem oldotta fel a diszkreció alól. Majd a helyzetről nyilatkozott *Rakovszky*. Neki az a benyomása, hogy Bécsben mindent megadnak, de a katonai kérdésekben nem engednek.

Bécsből jelentik, hogy a király az e hó végén lejáráó kvótát nem hosszabbítja meg. A közös pénzügyminiszterek azonban a kormányok a szükséges összeget rendelkezésére bocsátják. Ezt a törvényhozás utólagos jóváhagyása reményében fogják kifizetni.

Titokzatos történet.

Annál a lakománál sokat beszélgettünk az elhunyt bajtársakról. A kitűnő bor és opulens vacsora hatása alatt abban a lelkiállapotban voltunk, melyben az ember különösen fogékony a legfűresebb s legfantasztikusabb esetek és elbeszélések iránt.

— Hát d'Iramond? — kérdezte végül *Chavoys kapitány*. Voltaképp mi lett d'Iramond-nal. Meghalt?

— D'Iramond-nal? mondá *Fabert* órnagy komolyan, szinte szomorúan. Uraim, nem vagyok naiv, hiszékeny ember, mint önök valamennyien, de ha erre a történetre gondolok, oly szorongás fog el, a minőt megmagyarázhatlan talányokkal és természetjelenségekkel szemben érez az ember.

— Mondja el, — kértük valamennyien.

— Az esetnek vagy öt éve. *Saint-Germainban* feküdtünk a legcsodálatosabb garnizonban. A délelőtti szolgálatot telt el, azután kedélyes reggeli következett a tisztisasztalnál, majd parázs kis csevegés a teraszon, este pedig — Páris.

D'Iramond az arisztokratikus nevével, roppant vagyonával, előkelő modorával természetesen fő szerepet játszott bohó mulatságainknál. Este mindig utolsó volt a vacsoránál, reggel pedig az első a szolgálatban.

Mindez egyszerre megváltozott, mikor *Iramond hercegné* szívészélhűdés következ-

teben meghalt. Attól a pillanattól kezdve mintha d'Iramond-t kieserítették volna. Beszüntette párisi kirándulásait s a szolgálatot eltekintve minden idejét egy kis pavillonban töltötte a Rue du Boulinginban, hol órákig elült anyjának *Cabanel* által festett arcképe előtt. Hiába igyekeztem a kapitányt magányából kicsalni.

— Nem való ez már nekem — mondá. — Egyszerre megöregedtem. Mig az embernek anyja van, addig fiatalnak tarthatja magát.

Egyre hallgatabb, hozzáférhetlenebb lett. Egy téli reggelen, mikor szolgálatba hívtam, rendkívül izgatottnak találtam.

— Bizonyára ki fogsz nevetni — mondá — de épp az imént rendkívüli dolog történt velem.

— Micsoda?

— Ismered, ugy-e, *Vincent* abbét a *st.-germaini vikáriust*? Képzeld csak, az abbé ma reggel egy ministráns gyerek kíséretében jött hozzám s az oltári szentséget hozta. Természetesen nagyon elsodálkoztam.

— Tévedés lesz a dologban, abbé ur, — mondám — bizonyára elnézte a címet.

— Nem, nem, éppen nem. D'Iramond kapitánynak a pontos címét adták meg.

— Akkor nagyon rossz tréfát engedtek meg önnel szemben, s ha véletlenül rájövök, hogy ki követte el . . .

— Kapitány ur, esküszöm, hogy az a hölgy, a ki önhez küldött, rendkívül tiszteltetelmű, bizalmat keltő benyomást tett rám.

— Egy hölgy?

— Igen, egy hölgy, kivel a templomtéren találkoztam . . . De nini, hiszen itt van.

S az abbé az anyám arcképe mutatót, mely a falon függött. Meg kell vallanom, szívemet nagy szorongás fogta el.

— S biztos ön abban, hogy éppen ezzel a hölgygyel találkoztam?

— Egészen biztos, kapitány ur . . .

Ezer közt is megismerném. Nagyon szelíd, szomorú arccal ragaszkodott a kívánságához. Azt mondta: „Menjen, kérem, gyorsan, nincs vesztetni való idő!” Kétségtelen, hogy ez a hölgy volt az.

— Abbé ur, ez a kép . . . anyámnak . . . d'Iramond hercegnének az arcképe . . . a ki alig két hónapja halt meg.

A pap elhalványodott, azután vontatva mondá:

— Kedves gyermekem, sokszor homályosak s kiküthathatlanok a gondviselés utjai. Vegye magához a szent Urvacsorát. Mindig nagyon jó dolog békességben lenni az istennel . . . S azután . . . ki tudja? . . . a hercegnének odafönt bizonyára jól fog esni.

Szóval nem volt mit felelnem. Soha életemben nem gyóntam még oly meghatottan s nem vettem magamhoz az Urvacsorát.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— jun. 25.

A nagy válságnak nem éppen kellemtelen, de mindenesetre figyelemreméltó eredménye, hogy Ausztria is kezdi érteni a magyar helyzetet. Még olyan politikusok is akadnak, akik igazat adnak a magyaroknak. Ugy rémlik nekik, hogy a magyar alkotmány megsemmisítésével Ausztriát is az önkényuralom porázára találják főzni.

Milyen szép dolog lenne az, ha mindkét állam népei kielégítettén, egymás jogait, alkotmányát és szabadságát tisztelve éldegélnének ezután az öreg uralkodó jogára alatt.

A régi közmondás azt tartja, hogy Zala vármegye Somogyból, Somogy pedig Zalából látszik igea szépnek.

Ausztriát igen csufnak látja Magyarország, Magyarországnak nem talál gyönyörűséget Ausztria.

Adja Isten, hogy kölcsönös megértés után Ausztria is Magyarországból látszanék a legszebbnek, Magyarország pedig Ausztriából.

Mind Zala Somogyból, Somogy pedig Zalából.

Fejérvény — marad.

A brucki táborban a válság komoly megoldása helyett választották a komédiát.

Komédiákból gyakran válnak tragédiák.

Királytragédiáktól mentse meg a Mindenható e nemzetet, a melynek küzdelme különben — meglehet — hőskölteményé válik nem sokára.

NAPI HIREK.

A darabant kormány Debrecenhez.

— június 25.

Az új kormány, a mely kinevezése óta megis bukott és bizalmatlansági indítványral vonult vissza a bemutatkozás után, — tegnap beköszöntött intézet Debrecen város törvényhatóságához is. A beköszöntésben a Fejérvény kormány bizalmat kér és támogatást, a melyre azonban éppenséggel nincsen kilátása sem Debrecen városa, sem

Lehet, hogy a jó embernek hallucinációja volt, lehet, hogy valami basculatosság vezette tévutra. Meggyóntam, megáldoztam, — de most menjünk gyorsan szolgálatba.

Egészen jól emlékszem, hogy aznap reggel meglehetősen hideg volt. D'Iramond remek sárgán lovagolt, melyet pár nappal azelőtt vett árverésen a lord Darlington istállójából.

Sebesen ügetve lovagoltunk, hogy a már utban lévő ezredet elérjük. A megfagyott talaj úgy kopogott a lovak lábai alatt mintha éreből lett volna.

Szózakoztatni, mulattatni igyekeztem a barátomat; de ő mindegyre visszatért a Vincent abbé látogatására.

Végre beértük az ezredet, jelentkeztünk az ezredesnél s századainkhoz mentünk.

E pillanatban egy ujone, kinek lova megvadult, a legvadabb vágatásban tartott felénk. Szegény fiu teljesen elvesztette a lova felett való uralmat s halálfélelmében a nyeregkapába kapaszkodott.

Az ütközés borzasztó volt. Az én jól belovagolt deresem, mint vér praktikus, a ki az ilyesmire hozzá van szokva, egy pillanattal sem ingadozott. De d'Iramond sárgája meghorkant, gyertyaegyesen felágaskodott s azután hanyatvágódott, lovasát maga alá temetve.

A következő pillanatban csak egy alakotlan vonagló tömeget láttam, azután egy

Hajdumegye részéről. A városhoz és megyéhez Fejérvény Géza miniszterelnök, Kristóffy József belügyminiszter és Vörös László kereskedelmi miniszter intéztek leiratot.

A beköszöntők a következők:

Ő császári és apostoli királyi Felsége gróf Tisza István vbt. urnak miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében folyó évi június hó 18-án kelt legfelsőbb kéziratával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napon kelt legfelsőbb elhatározásával Lányi Bertalan nyug. miniszteri tanácsost igazságügyi, — Vörös László nyug. államtitkárt kereskedelemügyi, — Kristóffy József Szatmárvármegye főispánját belügyi, — Bihar Ferenc altábornagyot honvédelemügyi, — Lukács György Békésvármegye főispánját vallás és közoktatásügyi, — György Endre állami közgazdasági tudósítót földmívelésügyi, — végül Kovács István nyug. főispánt Horvát-Szlavon-Dalmát országi tárcanélküli miniszterrel legkegyelmesebben kinevezni, engem pedig egyúttal a pénzügyminisztérium, valamint a legmagasabb személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről a törvényhatóságot állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesitem, egyszerűen azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint minisztertanácsomat legkegyelmesebb Urunk Ő Felsége bizalma által élénk tűzött feladataink megoldásában, alkotmányos működésünkben hazánk érdekében, törvényes hatásköréhez képest, hazafias buzgalommal és erélyvel támogatni fog.

Budapest, 1905. évi június hó 18-án báró Fejérvény Géza s. k.

Ezzel egyidejűleg érkezett meg az új kereskedelmi miniszter leirata is, mely a következő:

„Ő cs. és apostoli királyi Felsége f. é. június 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. miniszterelnök ur előérjesztése alapján engem kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Midőn ezt a címmel ezután is tudatnám s közölném, hogy a kereskedelemügyi minisztérium vezetését mai napon tényleg átvettem, egyszerűen felkérem a t. k., hogy engem a reám váró alkotmányos köteleességek és fontos közgazdasági feladatok teljesítésére irányuló törekvéseimben törvényes hatáskörében támogatni sziveskedjék.

Budapest, 1905. évi jun. hó 19. Vörös.”

lovat, mely kétségbeesett erőlködéssel ismét talpra állt. Szerencsétlen barátom eszméletlenül hevert a földön, agya egy borzasztó patkócsapástól volt összeroncsolva.

Sajnálatos véletlenségből orvos nem volt mindjárt kéznél. A sebesültet a markóiányos kocsián kellett St. Germainbe szállítani. Mikor végre orvosi segélyben részesíthették volna, már késő volt, este 5 órakor meghalt, egy hang nélkül, a nélkül, hogy eszméletre tért volna. En azonban, a ki a Vincent Abbával való esetet tudtam, ragaszkodtam ahhoz, hogy a halotti jelentésbe kitegyék: „a halotti szentségek ájtatos felvétele után.”

Ugy-e uraim . . . ha az ember babonás lenne . . .

Mindnyájan elhallgattunk. Végre a vas-tag Pouraille ezredes félig nevetve, félig bosszankodva megszólalt:

— Nagyon szeretném önt ezért a kísérteties történetért három napra bezárni. Megmondjam, hogy mi a véleményem róla? Vincent abbé tréfát akart üzni . . . ha csak jól nem tesszük, hogy d'Iramond kissé pityókás volt. Punctum! . . . S most uraim a terembe, fekete kávéra. De kérem, hogy az est hátralévő részében csakis asszonyokról és lovakról beszéljünk — különben rossz álmom lesz az éjszaka.

Richard O'Monroy.

A belügyminiszter leiratában többek között ezeket írja:

„A kormány célját és feladatát az ügyek törvényes vezetése mellett a korona és a nemzet többsége között fennálló ellentétek kiegyenlítése s ennek megtörténteit a parlamentáris kormánynak helyreállítása képezi.” A város tanácsa a leiratokat az e havi közgyűlés elé fogja terjeszteni.

Debreceni pereg.

— június 25.

Jönnek a botanikusok, Ellátogatnak a Hortobágyra, a Pallagra, a Collegiumba és egyéb helyekre. Ez a nagy program (közben bankettekkel) egyetlen napra van összeszorítva. Ez sok egy nyelvre egy magyarnak, hát még annyi idegennek!

A külföldi tudósok nagyrésze törődött, kényes öreg ur, sőt aggyastyán, kényelmet szerető szobatudós. Csak nem teszi fel róluk a rendező bizottság, hogy máris kifáradtan, felkelnek hajnali 4 óra előtt, hogy a vásártéri állomásra 4 óra 56 perckor indulhassanak a Hortobágyra? Nem teszik meg, ehhez szokva nincsenek.

Ez hibás intézkedés. De megha már vendéget fogadunk, a külföld előtt csillogtatjuk mi magyar vendégszeretetünket, akkor ne fukarkodjunk szükséges dolgokban. Tessék, mint máskor történt, 8 órakor különvonatot indítani a Hortobágyra. Ekkor még nem lesz nagy a hőség. Az is kérdés, hogy egyáltalán lesz-e nagy meleg s nem üditi fel a levegőt egy kis nyári eső.

Hát a délibábot is reggel akarják megmutatni? Tessék ezen a hajnali programon változtatni, vagy megint zavaros lesz a hangulat.

Már a köznép körében is gyökeret ver a cimkorság nyavalyája.

Egyik kereskedőnkhez beállt régi szolgálója, a hetes és arra kéri, adna a foglalkozásának szoban hangzó címet. A „hetes“ már nem való idősebb embernek.

A házigazda méltányolta Miska kérését és kinevezte öt hetesből — nyolcasnak!

— Vasárnapi istentiszteletek. A

mai istentiszteletek az egyes templomokban a következő rendben tartatnak meg: A református templomban: Nagytemplomban: Szele György, Kistemplomban: Kovács József, Újtemplomban Uray Sándor, Isptálytemplomban Könyves Tóth Kálmán, Szegényházban Hajdu Zsigmond, Csapókertben: Kovács János hittanhallgató.

A róm. kath. templomban: Reggel 6 órakor miséznek: Szabó István, 7 órakor: Nyári Ignác, a 8 órai szent misét egyik kegyesrendi tanár mondja a főgimnáziumi ifjúság részére, 9 órakor ünnepélyes nagy misét végez Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános segédlettel nagymise után Szabó István prédikál, háromnegyed 11-kor a Svetits zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. igazgató mond; fél 12-kor miséznek: Kampell József. Délután 3 kor lytánia és Rózsafüzér, 6 órakor istentisztelet az Oltári szentség imádságára.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi.

A gör. kath. kápolnában: reggel 6 órakor reggeli istentisztelet d. e. 9 órakor szent mise, d. u. 2 órakor rózsafüzér ájtatosság utána vecsernye.

— Debrecen közgyűlése. E hó 28-án tartja meg Debrecen város törvényhatóságai bizottsága rsndes havi ülését. Veesey Imre főjegyző tegnap elkészítette a közgyűlés tárgysorozatát, a melyen 15 ügy szerepel. A tárgyalandó ügyek között egy sem kiváló fontosságú, de általában véve valamennyinek elintézése szükséges. A tárgysorozat egyébként a következő:

1. Polgármesteri jelentés május hóról. 2. Napdíjasok pótlék iránti kérelme. 3. A júniusi közgyűlésen megej-

tett névszerinti szavazások megismétlése. 4. A közigazgatási bizottságban egy tagsági hely betöltése. 5. Városi utcanevekről kérvénye. 6. Esküdtbíróági tagok bizalmi férfainak választása. 7. Spitzer Emanuel felebbezése bánatpénzének kiadása iránt. 8. Temetők rendezésére kiküldött bizottság kiegészítése. 9. Magánbizonyítványok. 10. József kir herceg temetésén való részvétel bejelentése. 11. A volt minisztérium bucsuzó s az új minisztérium beköszöntő levelei. A bizalmatlanság iránt indítvány még nem érkezett a tanácshoz.

— **Tudósok Debrecenben.** Ma, vasárnap délután érkeznek Debrecenbe a bécsi nemzetközi botanikus kongresszus tagjai. A rendező bizottság tegnap ismét értekezletet tartott, a melyen az ünnepélyes fogadtatás és a hortobágyi kirándulás részleteit beszéltek meg. A város vendégei hétfőn hajnalban utaznak ki a Hortobágy megtekintésére. — Délben Debrecen város ebédet ad a tisztelőknek. A kiránduló természettudósok hétfőn délután érkeznek vissza a városba.

— **Hajdúvármegyei bizottsági tagok értekezlete.** Szombaton délelőtt Kovács Gyula országgyűlési képviselő, megyebizottsági tag meghívására, többen a megyebizottság tagjai közül bizalmas értekezletet tartottak az „Angol Királynő” szálloda kis éttermében. És mivel a jelenlegi politikai viszonyok között a vármegyei rendkívüli közgyűlésnek összehívását szükségesnek látják, a megjelentek felkérték Kovács Gyulát, hogy július 1-én délelőtt 9 órára, az „Angol Királynő” szálló kisebb éttermébe nagy értekezletre hívja össze a megyebizottság és a vármegyei tisztikar tagjait. Kovács Gyula országgyűlési képviselő ez uton is kéri a megyei bizottság, mint a megyei tisztikar tagjait, hogy a jelzett időben és helyen, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Debreceniek Kecskeméten.** Lapunk tegnapi számában jeleztük már, hogy a debreceni gazdasági egyesület kirándulást rendez Kecskemétre. A kirándulók 28-an indulnak el Debrecenből. Rácz Lajos gazdasági titkárt tegnap értesítette Kecskemét város tanácsa, hogy a debrecenieket kitüntető szívélyességgel fogadja.

— **Bezárt óvoda.** Megirtuk a minap, hogy Debrecen város külterületén a számára és nöghurut lépett fel. A városi tanács ezért tegnapi ülésén elhatározta a homokkerti óvoda bezárását. Az óvoda hat hétig lesz bezárva, azonban, ha az időn túl sem csökken a járvány, úgy továbbra is intézkedni fog zárlat iránt.

— **A kézügyesítést fejlesztő egyesület munka-kiállítása.** A kézügyesítést fejlesztő egyesület tanmühelyében az 1904-5-ik iskolai évben 24 tanuló nyert oktatást a fa és papírmunkából. A tanulók, kik a polgári és középiskolák I-IV. osztálybeli növendékei közül kerültek ki, szorgalmasan látogatták a munkaórákat s elkészített munkáikat az egyesület vezetősége a mai napon vasárnap d. e. 9-12. d. u. 3-6 óráig mutatja be a tanmühelyben (Kereskedelmi Akadémia, bolt helyiség) rendezett kiállításon; hova az érdeklődő közönség ingyen becsátatik be.

— **A Kubelik párról.** Az egész világ zengi Kubelik Ján dicsőségét, ki hegedűje varázsszavával úgy a szívekbe befészkelte magát, — de meg azt az aranyos, gyönyörű szép asszonyt is magasztalja az ének, ki kellemének bűbájával örökre magához bilincselte a nagy mestert. Ez a tul-

boldog ifju pár nem sokára ismét hazajön, hisz itthon van a szerető jó nagyszülék körében s gondozása alatt az a két kis iker, kikre az életben valószínűleg mesebeli boldogság vár. Hogy meddig maradnak városunkban, az még bizonytalan, de mint minden más alkalommal, mikor haza jönnek, ismét kísért az az óhaj, vajha a nagy művészt ismét hallhatná a jó debreceni közönség. Sok éve már, mikor itt játszott utoljára, már akkor is mindenkit elragadott hegedűjének varázss hangjával, — de azóta ez a művészi tökély csak hatványozódott, az érzés, a technika százszorosan megnemesbedett és kifejlődött, nem csoda tehát, ha ismét forró a vágy közönségünk körében, hogy ismét meghallhassa Kubelik Jánt, ki különben is most már debreceni polgár lett. Talán még is fog játszani a mentő egyesület javára, mely egyike a legszükségesebb közhasznú intézményeknek. Reméljük is, hogy szavunk nem fog némán elhangzani.

— **Építő munkások bérharca.** Tegnap délelőttre, mint megirtuk a sztrájkoló építő munkások megbizottait Végh Gyula főkapitány értekezletre hívta egybe az ipartestület tanácstermében, hogy lelkükre beszélve a munkások és munkaadók között az ellentéteket valamiképpen elsimítsa. A főkapitány helyett azonban a ker. iparfelügyelő Polgár Zsigmond tárgyalta a munkásokkal az Iparos Otthon dísztermében, hol délután a hatóság közbenjárása folytán megjelentek a munkaadók megbizottai is. A békéltető tárgyalás, mint már annyiszor ezuttal is eredménytelen maradt. A munkások rendületlenül kitartanak követelésük mellett. A szájhósködő vezérek, annyira belelovalták már őket az oktalan bérharcba, hogy annak dacára, hogy sokan közülök a legsúlyosabb anyagi viszonyokkal küzdenek nem hajlanak a békés megegyezés felé, inkább kiteszik magukat a nyomornak. Ezek a lelketlen agitátorok, igazgató szónoklataikkal, mindenféle csábító ígéretekkel bolondítják, folytonosan ámitják és ellentállásra tüzelik a reájuk hallgató vakeszközöként engedelmeskedő munkás népet. Ennek köszönhető bizony, hogy oly nyomoruságos viszonyok uralkodnak közöttük, mert ha dolgoznának állandó munkával biztosíthatnák mindennapi kenyerüket. Egy némelyiknek jobb lenne, ha éhező családjára gondolna, ahelyett, hogy a bele szüngerált áldatlan dicsőségért tétlenül lopja a napot. A legnagyobb munkaidőt, a nyári hónapokat, mikor legtöbbet kereshetnének eltöltik semmivel, sztrájkolnak. A munkaadók már ajánlatot tettek a tegnapi békéltetés folyamán, hogy hajlandók az eddig kikötött óránkénti 32 fillér munkabért 36 fillérré felemelni. A munkások azonban kijelentették, hogy nem térnek el kimondott követelésüktől és negyven fillér munkabér megadása mellett lépnek csak munkába, különben folytatják — tovább bérharcot. — Így a megegyezés nem jöhetett létre. — A hatóság pedig minden módon igyekszik a béke utját egyengetni és ugyanezért július 2-án, vasárnap valószínűleg újból kísérletet tesz a békéltetéssel.

— **A Kossuth Dalkör estélye.** A Kossuth Dalkör nyári dalestélyét július hó 2-án tartja a nagyerdei vigadóban. A csak-

nem rég alakult Dalkör dicséretére méltó szorgalommal igyekszik hivatásának megfelelni. Most is gondoskodik, hogy a közönségnek élvezetes estélyt nyújtson. A műsorban Rákóczi kesergő, Kuruc dalok, és Gaál szép dalai szerepelnek, közben Nagy Gyula működő tag zene kíséret mellett fuvolán magyar népdalokat s a gyönyörű melódiájú Havasi kürtöt adja elő, mely iránt már is városszerzte élénk az érdeklődés. A törekvő ifju dalkört melegen ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Rajzkiállítás a reáliskolában.** Az állami reáliskolában az iskolai évet rajzkiállítás szokta berekeszteni, a mi egyuttal a rajzból való vizsgálatot helyettesíti. E rajzkiállításokat megtekinteni mindig kellemes és tanulságos látvány, de most különösen felhívjuk a közönség figyelmét az ideai rajzkiállításra, a mely ma, vasárnap és holnap, hétfőn lesz nyitva. Külön terem foglalja magában a mértani rajz körébe vágó munkákat és külön teremben láthatók a szabadkézi rajzok és festmények. Az első teremben meglep bennünket a rendkívüli gond, pontosság és szabatoság, melyet Kovaliczky Antal tanár követel tanítványaitól, a második teremben jól esik gyönyörködnünk a számos rajzoló és festő ifju tehetség fejlődésében, a kiket Pálffy József tanár, a jónevű festőművész a legjobb uton vezet, midőn a természet megfigyelésére és a látott tárgyak hű visszaadására tanítja őket, az ő tanítási módszerében már teljesen kidomborodik a rajzoktatás új iránya, a természet utáni rajzoktatás modern elve. — Ismételve felhívjuk a kiállításra a szülők és a nagy közönség figyelmét.

— **Kedvezmény az utazó kereskedőnek.** A pénzügyminiszter a kereskedelmi utazók árumintáinak kiviteli előjegyzése tárgyában jelentékeny könnyítéseket engedélyezett, melyek f. év július hó 1-én lépnek érvénybe. Azon túl a vám kezelésnél nem a minták vámtarifája szerinti bevallása, hanem csak kereskedelmi elnevezésük bevallása fog követeltetni. A kilépés igazolása céljából a határszéli vámhivatal elé állítás elmaradhat, illetőleg a kilépés igazolásának az előjegyzési jegy egy másolatán való hiánya nem lesz akadály a vámentes kezelésnek, ha csak az azonossági ismérvek megvannak. Végül a visszahozatala a vámhivatalok európai államba történt kivitelről 1 év helyett kettőt, Európán kívüli államba történt kivitelről két év helyett három leghosszabb visszahozatali határidőt engedélyeztetnek.

— **Sztrájk.** Nap, nap után jobban elmergesedik a kőműves munkások között a sztrájk. Eddig még egyes építkezéseknél, ahol a kivánt bérösszeget megadták folyt a munka, de most már a sztrájk érdekében mindenütt beszüntették az építő munkások. Steiner József vállalkozó Piac utcai építkezésénél dolgozó munkások tegnap reggel félbehagyták a munkát és kijelentették, hogy ők tovább nem dolgoznak. A velük kötött szerződés szerint ezért a munkaadó nem hajlandó az utóbbi időben megadott negyven fillér órapénzt megfizetni, hanem csak harminchat fillért. A munkások ugyanis arra kötelezték magukat, hogy a kivánt bérösszegért állandóan, megszakítás nélkül végzik a munkát, de miután ezen kötelezettségüknek nem tettek eleget, a munkaadó szerint, az utóbbi héten végzett még fizetetlen

Glück Ede legnagyobb cipő áruházában óriási választék legjobb minőségű férfi, női- és gyermek cipőkben, kalap, fehérnemű és divatcikkben mesés olcsó árak mellett. Piac és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szembe.

munkájukért nem illeti meg őket a követelt munkabér. A munkások a vállalkozó ezen eljárását nem tartják jogosnak és a pénzt nem fogadták el,

— **Öngyilkos napszámos.** Rógóta betegeskedett már Betoli Mihály ondódi tanyai lakos, csak hálai járt belé a lélek. Amolyan szegény két kézi munkás napszámos ember volt és bizony szerény keresményéből nem igen került patika szorra, mert kenyér kellett a családnak. Dolgoztatott és amig tudott, hanem az utóbbi időben annyira rosszszabodott a betegsége, hogy nem bírta a munkát. Ez aztán nagyon elkeserítette, buskomor lett és nem kívánt már élni sem tovább, megérlelődött benne az öngyilkosság gondolata. Tegnap reggel egyedül volt otthon, a felesége és két gyermeke munkában voltak. Ezt az időt választotta ki végzetes tettének elkövetésére. Mikor a felesége este hazatért ott találta az ajtószarkára feiakasztva holtan. Az esetről nyomban értesült a rendőrség és a holttestet beszállította a debreceni közpórházba.

— **Évzáró ünnepély.** A debreceni polg. fiúiskolában az évzáró ünnep ma d. e. 9 órakor tartatik meg, melyre a szülőket s az érdeklődőket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **Elveszett tárcsa.** A folyó június hó 23-án Hortobágyon tartott vásár alkalmával egy tárcsa nagyobb összeggel találtatott, igazolt tulajdonosa a mezőrendőrkapitányságnál átvetheti.

— **Erőszakos munkások.** A most sztrájkoló kőművesekkel nagyon sokan kintartanak a bérharcban a munkában mellettük segédkező napszámosok is. Ha egyeből nem hát kénytelenségből, mert a sztrájk folytán munkanélkül maradtak s így aztán ők is a bérharcban állók soraiba állottak. Egyesek azonban ha csak szerét tehetik munkába állanak, ezek aztán ki vannak téve társaik részéről a bántalmazásnak és üldöztetésnek. Fazekas András, Nagy János, Zálics András, és Bodnár Mátyás sztrájkoló napszámosok tegnap reggel rátámadtak a Miklós utcán most épülő ágostai evangélikus iskola építésénél dolgozó nyolc munkástársukra és minden módon kényszeríteni akarták őket a munka félbehagyására. A megtámadottak eleinte szép szóval kérlelték az erőszakoskodó négy embert, hogy hagyják őket békében, nekik kenyérrre van szükségük, utóbb azonban megunták a háborgatást és kiverték az udvarról az alkalmatlankodó sztrájkolókat, kik ellen különben a rendőrség megindította az eljárását.

— **Kritika.** Van Debrecenben egy dohánytőzsde, a hol két igen szeretetreméltó kisasszony látja el a szivnivalókkal a dohányos férfiakat. A tőzsde törzsvendégei tegnap meglepetéssel léptek be megszokott mennyiségi szivarok átvételéért. A meglepetést az okozta, hogy a hölgyek új bluzt öltöttek magukra. Persze se széri se száma se volt a dícséretnek, hogy ilyen, meg olyan szép a bluz. Azonban akadtak olyan vevők is, a kik bizonyos ellen-szenvvel pillantottak a bluzra és a hedves viselőket megbosszantották érte. Este felé a zárás előtt a bluz bírálatoknak is vége szakadt.

— Nos, hogy tetszik az új bluz, kérdezték a hölgyek egy cigarettázó úrtól.

— Öszintén szólva, ez a bluz olyan mesés, hogy a bika föltétele megvadul tőle.

A kis tőzsde az Aranybika táján van.

— **Verekedés.** Valami felett nagyon összevesztek a napokban Leitner Sándor és Steiner Dezső vámospécsi lakosok. Egy darabig csak vitáztak, végül azonban nekiesetek egymásnak és hatalmasan elagyabugyálták egymást. A küzdelemben Leitner lett a győztes, aki ellen ellenlábasa az orvosi látlelet melléklésével feljelentést tett a hatóságánál.

— **Álkuhosos tolvaj.** Buzás Aronszabó tanonc a Papp Testvérek Piac-utcai szabó cégnél, de mellékes foglalkozásként a tolvajlást is űzi. Melyben azonban mint kezdő nem bír még kellő gyakorlottsággal. Az ifjú óriás tegnap álkuhos segítségével behatolt dr. Ujfaluassy orvosnak lakásába, de még mielőtt sikerült volna neki célját elérni, tettenérték. Letzter József fényképésznek ugyanis gyanusnak tűnt fel az orvos lakása ajtaját nyitató idegen fiú, gondolván, hogy rosszban tör a fejét, szemmel kísérte és lefűlelte st. A nagyreményű ifjút a rendőrség vette pártfogásába. Alapos a gyanu, hogy dr. Ujfaluassy kocsisának néhány nappal eltűnt 10 koronáját is ő kezelte el.

— **Megégett gyermek.** A gondatlanságnak ismét van egy áldozata. Egy kis ártatlan apróság lelte halálát a lángokban. Mester József téglási 5 esztendőes gyermek a martalék, tegnap gondatlanság következtében súlyos égési sebeket szenvedett és rövid kintlódás után meghalt. A szerencsétlenségről értesült a debreceni kir. ügyészség és dr. Isoo László törvényszéki orvos még tegnap este kiutazott Téglásra. A holttestet felboncolják.

— **Tolvaj cigány.** Velezületett faji tulajdonsága Fintár József vályogvető cigánynak az enyveskezűség. Ezidőszereint Vámos pércset tartózkodik, csinytevéseit tehát ott gyakorolja. Legutóbb Rosenfeld József kereskedőnél tett látogatást, persze csak úgy suttymóban, hivatlan és elemelte boltjából a pénzes fiókot. A tolvajlást azonban észrevették és így most meggyűlt a baja a hatósággal.

— **Eljegyzések.** Az anyakönyvi hivatalnál az elmúlt héten kihirdetés végett jelentkeztek: Szilágyi József—Némethy Eszterrel, Guttman Mayer—Schleifstein Hildával Gyárfás János—Konc Máriaival, Katz Áron—Kohn Rezsinnel, Stern Miksa—Borgida Etellel, Molnár István—Orosz Juliánnával, Pap Sándor—Levendovszky Máriaival.

— **Halálozások.** Vettük a következőket: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó férjnek, apának, apósának, nagyapának és áldott emlékü jó rokonnak Jóna Dánielnek volt 1848—49-iki honvéd tűzérnek, az arany érdemkereszt tulajdonosának, Debrecen szab. kir. város bizottsági tagjának, a Debreceni Kölesnységélyző-egylet igazgatósági tagjának, folyó hó 24-én d. u. fél 4 órakor, életének 75 ik, boldog házasságának 30-ik évében, hosszas betegség után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 26-án d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a József kir. herceg-utca 16. sz. házánál tartandó gyászsima után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tételni. E végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1905. június 24. Bánatos neje: özv. Jóna Dánielné szül. Hegedüs Mária, gyermekei: özv. Péntek Ferencné Jóna Gizella leányával, Jóna Etelka férjével Losonczy Jánossal és gyermekével, Jóna Ilona férjével Lajos Istvánnal és gyermekeivel, Jóna Kálmán, nevelt leánya: Kolláth Mária. Áldás és béke lengjen sokat szenvedett drága porain! A temetést Gebauer K. tem. int. rendezi. — Kaszanyiczky Endre debreceni lakos tegnap 68 éves korában hirtelen elhunyt Debrecenben. Halála városzerte mély részvétet keltett. Temetése hétfőn lesz.

— **Járvány.** A Konyári állategészségügyi körzetben fellépett a száj és köröm fájás.

— **Népesedés.** A helybeli állami anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az elmúlt héten 48 születést jelentettek be. Ezek közül 27 fiú és 21 lány. Ezzel szemben 66 halálozás fordult elő. A halálozások száma tehát 18 al meghaladja a születéseket.

— **Sikkasztó cseléd.** Cseléd létére is eléggé furfangos eszű ember Váry Lajos. Nagyon jól érti a módját, hogy becsületes munka nélkül tisztességtelen uton, hogyan lehet pénzt szerezni. Az élelmes szolgálóegény Lindenfeld József külsővásártér 10 szám alatti fűszerkereskedőnél volt alkalmazva. Szolgálata ideje alatt gazdája többször megbizta különféle áruk kihordásával. Egy ilyen alkalommal a reábizott árucsomagért iáró s a vevőtől felvett 11 koronával nem számolt el, hanem saját céljaira fordította, elsikkasztotta az összeget. A gazdája néhány hónappal ezelőtt elkövetett bűnös manipulációra csak most jött rá és nyomban feljelentést tett ellene a rendőrségen.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, testészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő kiakatban.

— **Margit krém.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arkenőcsét ne ismerné. — Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle Margit Crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és a bőr mindennemű tisztatlanságát, szeplőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdövé, fiatalia varázsolja. Nemcsak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **A valódi hirneves Málnási Sicula.** székely gyógyforrás viz kapható Debrecenben. Vezérképviselő: Trigárszky Emil ügynök, főraktár: Kónlóssy Lajosnál és kapható minden fűszerüzletben.

— **Ki akar olcsón ruházkodni,** az vegyen szép és olcsó angol és belföldi divat-szővetet eredeti gyári árban **Ranunkel H.** és fia cégnél.

— **Alföldi Károly** tánciskolájában, a nyári tanfolyam ez évben július hó 1-én d. u. 6 órakor kezdődik. Beiratkozni bármely időben lehet Péterfia u. 2. szám alatt. Bosztonra külön óra vehető.

— **Használja a híres Haj usági padrót.** Egy toboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszerű gyógyszerár.

— **Az Arany Bika** kávéházban minden este cigányzene.

TAVIRATOK.

A cár jogokat oszt.

Pétervár, június 25.

A minisztertanácsnak a cártól megerősített határozata az 1904. dec. 12-iki ukáz 7-ik pontjának kivételét illetőleg a lengyel tartományra vonatkozólag a következő: Intézkedni kell, hogy a varsói tankerület összes intézeteiben a róm. kath. növendékek hitoktatása anyanyelvükön történjék. Az oktatás a katolikus papoknak engedendő át és csak akkor katolikus világiaknak, ha papok nincsenek.

A vallásoktatásra és a lengyel nyelv tanítására kellő óraszám osztandó be. A lengyel elemi iskolák és a középiskolai előkészítő oktatási nyelve lengyel legyen. A közoktatásügyi miniszternek azonnal meg kell szüntetnie azokat a rendeleteket, a melyek korlátozzák a lengyel tanulóknak ama jogát, hogy az iskolai oktatási órákon kívül lengyelül beszéljenek és a magániskolákat kényszerítik, hogy a tantárgyak nagy részét orosz nyelven adják elő. Megbizandó a közoktatásügyi miniszterrel, hogy dolgozzon ki javaslatokat ez érdeemben és közvetlenül terjessze azokat a birodalmi tanács elé.

Az egyosztályú elemi iskolai számtanoktatás lengyel nyelven való folytatását, va-

lamint az állami intézetek jogait nem élvező magániskolák lengyel nyelvű oktatásának megengedését illetőleg (az összes tantárgyakban az orosz nyelv a történelem és földrajz kivételével, a melyek oroszul adandók elő.)

A varsói egyetemen rendes tanszék létesítendő a lengyel nyelv és irodalom számára. — Ennek előadása a lengyel nyelv legyen.

A községekben és a római kath. egyházi és iskolai üléseken a könyvvezetésben és az írásbeli forgalomban hivatalos revízió lévén, orosz nyelv a kötelező. Az orosz nyelv mellett azonban megengedhető a lakosság anyanyelvének használata is. Községi határozatok és a kormányzósági hatóságok vidéki ügyekben használhatják az orosz szöveg mellett magyarázatképen a lengyel nyelvet is, azonban mindig az orosz szöveg az eredeti és mértékadó.

Azokat a hivatalokat, a melyek a lengyel tartomány parasztügyeivel foglalkoznak, olyanokkal kell betölteni, a kik az orosz és lengyel nyelvet is bírják. Ezeket az állásokat 1910 jan. 1-éig kell ilyen hivatalnokokkal betölteni. A magánegyletek a kormányhatóságokkal orosz nyelven érintkezzenek. Az orosz nyelven fogalmazott írásbeli és szóbeli kérések, folyamodások és követelések, a melyek magánszemélyektől érkeznek, orosz nyelven kapnak feleletet.

A magánegyletek belső ügyvezetésével jegyzőkönyveiben, könyveiben és okirataiban, a melyeknek alapján az egyesületek ellenőrzik, az orosz nyelven kívül a lengyel is használható.

A magánegyletek és magánszemélyekkel való forgalmában az érintkezés lengyel nyelven történhetik. Lublin, Sidlic, Lomsa és Szuzvalki kormányzóságok állami részeiben, a melyekben oroszok és litvánok laknak, a nyilvános intézmények és hatóságok, valamint magánegyletek forgalma orosz nyelvű legyen. — A magánegyletek kedvezményei kiterjednek az agrár és városi hitelintézetek üzleti és pénztárvezetéseire is az előbbi intézkedések megszüntetésével.

A varsói főkormányzóság megbizandó, hogy a szemsztvointézményeknek a lengyel tartományban való bevezetését illető tervezet revíziójánál az 1904. dec. 12-iki rendelet 2-ik §-ának határozataihoz tartsa magát.

A földmívelési miniszter dolgozzon ki tervezetet a lengyel tartományok koronajavainak eladását illető szabályok megváltoztatására vonatkozólag olyanformán, hogy a vásárlási jogot kiterjesszék lengyel eredetű személyekre is vallásbeli különbség nélkül.

Az igazságügyminiszter készítsen tervezetet a lengyel tartomány tiszteletbeli békebírói állások létesítését illetőleg és alakítson tanácsot a varsói törvényszék védőiből és ügyészeiből.

A király utazása.

Bécs, jun. 24. Ő felsége délelőtt fél 11 órakor Bruckból ide visszatért és a vasutól Schönbrunba ment.

Demokratikus kormány.

Madrid, jun. 24. Montero Rios miniszterelnök a minisztertanácsban kifejtette demokratikus alapokon nyugvó programját. A miniszterek ezután a különböző tartományok kormányainak kinevezésével foglalkoztak, a melyet a király holnap fog megjelteni.

Az amerikai hajóhad.

Washington, jun. 24. Voss, a képviselőház hajóhad bizottságának elnöke, tanulmányra megy a távol Keletre, hogy anyagot gyűjtsön a célból, hogy jelentést tehesen a bizottságnak.

Orosz munkások harca.

Varsó, június 24. A Lodzban tegnap történt munkás és kozákzavargás alkalmával 160 ember esett el. Háromszáz megsebesült. Egy újabb távirat szerint a zavargások még most is tartanak és 2000 embert öltek meg három nap alatt.

Lujza hercegnő ügye.

Bécs, június 24. A marschali hivatal ma tartott ülést, a melyen feisztmantel ügyvéd, Lujza hercegnő gondnoka kijelentette, hogy a gondnoki tisztségéről lemond.

Merénylet az orosz belügyminiszter helyettese ellen.

Pétervár, június 24. Tegnap reggel ismeretlen tettesek háromszor lőttek Balligin orosz belügyminiszter helyettesére, Smelskyre, a kit a belügyminiszternek gondoltak. A merénylet meghiúsult. A tettesek elmenekültek.

Törvényszék.

§ Esküdtszéki főtárgyalás. A falu Don Juanja volt Tóth István Hajdubagason. Bolondultak is a derék szép szál ember után a lányok és asszonyok, pedig már nős volt. Az igaz, hogy neki is kellett mindenki inkább mint a felesége. Fiatal házas volt, de a feleségét nem szerette. A falu egyik virágához, a csinos Berta Julcsához vonzotta a szíve. Ott is hagyta az asszonyát rövidesen. Az volt a szándéka, hogy elvál tőle törvényesen és nőül veszi szíve bálványát, aki vizionozta az érzelmeit és nem idegenkedett a Tóth Istvántól, Tóth meg is kérte a leány kezét az apjától a ki szívesen beleegyezését adta a házassághoz, de hát a válás még nem történt meg az első feleségtől és így aztán nem lehettek olyan hamar mint szerettek volna egymáséi. Leendő apósa házában olyan mindennapos vendég volt a vőjelölt, hogy szinte úgy tekintették már, mint családtagot. Egyszer aztán neki adta magát az ivásnak. A szép derék ember egészen elzúllott, elkorcsosult a folytonos részegeskedés tönkretette. Megutálta, elfordult tőle a menyasszonya is. Éjnek idején ittas fővel reájuk rontott és felzavarta, fenyegette őket. Állandóan forgó pisztolyt hordott magával és nem egyszer mondogatta, hogy kiirtja a családot. A mult év husvét másodnapján ittas állapotban beállított Bertháékhoz és garázdálkodott. A veszekedésből verekedés keletkezett, amelynek hevében Bertha fejbevágt a Tóthot. — Mikor Tóth felakart állni megint ütött rá néhányat, hogy végre eszméletlenül terült el a földön. Sebei nagyon súlyosak voltak, de azért nem halt meg azonnal, hanem rövid betegség után. Az öreg Berthának e miatt meggyült a baja a törvényszékkal. — Ügyében tegnap kezdte meg az esküdtbíróóság Kerekes János bíró elnöke alatt a főtárgyalást, mely előre láthatólag még több napig is eltart.

KÖZGAZDASÁG.

A kartellek és szabályozások. A közgazdasági élet egyik legfontosabb és legnagyobb bszertű jelenség köréről: a kartelmozgalomról írott nagyobb tanulmányát becsátotta közre Dr. Rác Lajos ker. és iparkamarai fogalmazó. A könyvre, melynek szerzője a közgazdasági szakirodalomban már ismert névvel bír, legközelebb részletesen kitérünk. Addig is főlhívjuk olvasóink figyelmét e könyvre, mint igen értékes és általános érdekű tanulmányra.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A kassa-jablonicai állami közút 189—190 kilométer szakaszán lévő 4 számú hid helyreállítása 3267 korona 35 fillér összeg erejéig engedélyeztetett. A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1905 évi július hó 7-ik napjának délelőtt 11 órájára a nagyszőlősi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik. A m. kir. államvasutak budapesti-balparti üzletvezetősége a Rákos rendezőpályaudvari olajgázgyár céljaira, az 1905 évi augusztus hó 15-től 1906 évi augusztus hó 15-ig terjedő egy éven át, esetleg kedvező árak elérése esetén az 1908 évi augusztus hó 15-ig terjedő 3 éven át, olajgáz fejlesztéshez szükséges szabványos Pintsch féle megfelelően megmunkált öntött acél gázgörek szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A gázgörek évi szükséglete 65 darab. Ajánlat a 18094—905 számhoz ellátva, legkésőbbben folyó évi július hó 20-án déli 12 óráig üzletvezetőségünknel (Terézkerut 62. szám I. emelet 5. ajtó) adandók át, a bányapénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál folyó évi július hó 19-ig teendő le.

Nyilt-tér.

Rohitsi Styria forrásvíz

gyomorhaj, daganat, Brig-féle vesegyulladás, fejfájás, gyomorhaj, katarus cukorhaj, szék, májhaj, ellen. Orvosi-lag njánlva. Kitűnő eredmény! Kapható:

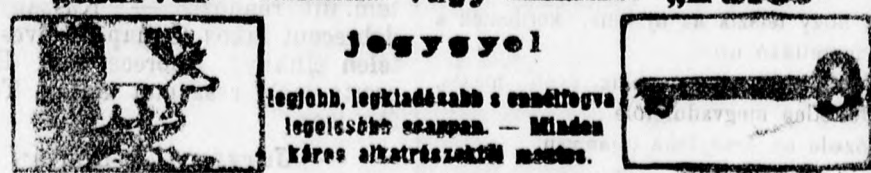
Hoffmann Józsefnél, Bpest, Báthory-u 8.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb és csodálatos legelőször szappan. — Minden kéres alkalmasságoknál.

Mindenütt kapható!

!!! Dovászársánál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Szappan
 a bőrre fehérré
 és gyöngéddé teszi
 Mindenütt kapható.

Glycerin szappan
 úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitünőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyel használt.

Schuller Sámuel

szoba-, cimfestő- és fényező
 Debrecen, Simonffy-utca 25 szám.

- Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését.
- Izléses cégfeliratokat és mindenféle fa és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben.

és legjutányosabb árban.

Uj műsor! Uj műsor!

ANCELOTTI MULATÓ!

Villard csoport;
 Humoristikus kádarak.
 Les Arnoldi's,

A világ legkisebb erőművésze.
 Joland és Montarell,
 Tréfás egyensúlyzó művészek.
 Dagma Dumbár.

(Ös-Budából) angol excentriku énekesnő.

Niklas Etelka,
 Ös-Budavár legkedveltebb énekesnő és táncosnője.

Körössy Zsófi,
 nemzetközi énekesnő.

Vasvári és Bodrogi
 u j k u p l é i k k a l.

Komáromi M.

műhangszerkészítő és kereskedő
 Debrecen, József kir. herceg-utca 2. szám.

Zongora, cinbalom, hegedű és mindenféle hangszerek alkatrészei nagy raktára.

Szakszerű műhely. Új hangszerek készítését és javítását elfogadok.

Beszélőgép, gramophon, 2 oldalt játszó
 lemezek jutányos áron.
 Mindenféle hangszert részlet fizetésre is.
 Zongora hangolást helyben és vidéken is elfogadok.

Művészeknél több elismervény.
 1905. évre szóló árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Régi hangszert veszek vagy becserelek.

Világhírű
Pilseni Osforrás

Debrecenben kizárólag az „**Arany Bika**” szállóban a közönség kényelmére egy amerikai rendszerű sörhűtő épült, ami által mindennap, annak minden órájában, ép úgy mint Pilsenben teljesen friss sört szolgáltatnak.

Pilseni Polgári Sörfőzöde

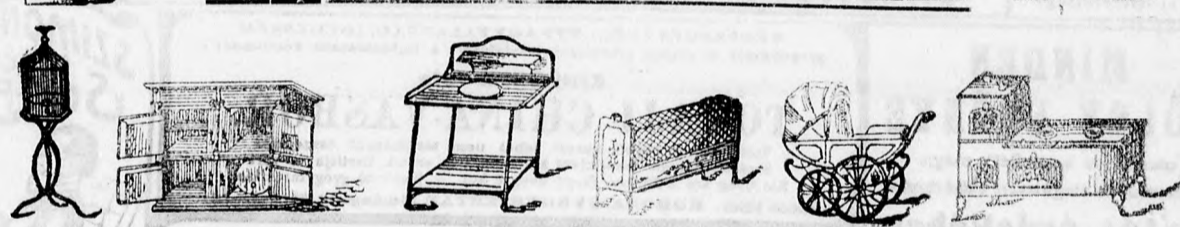
alapított 1842-ben.

Tóth Gyula
 vaskereskedő

Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok**, építkezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplicátor** (hőfejlesztő) betétek.
 Legolcsóbb bevásárlási forrás.

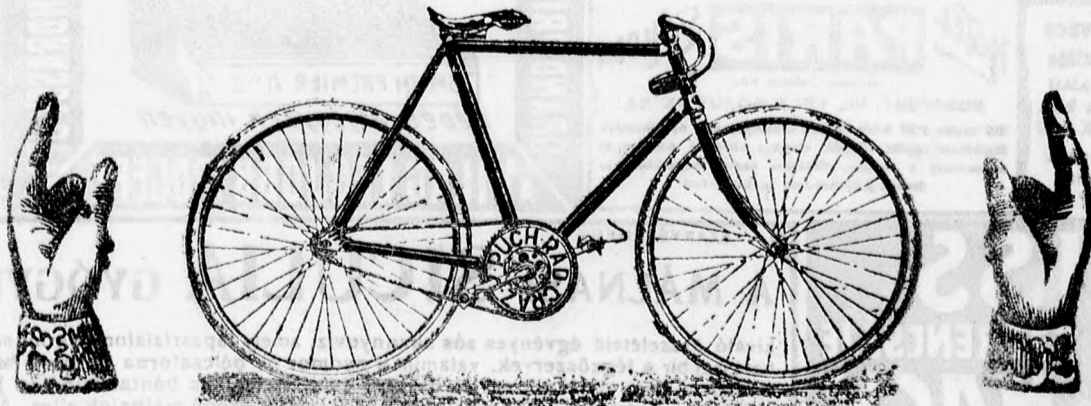
A technika legkiválóbb alkotásai

a motor és kerékpár ipar terén

csakis

ROSENBERG ES HAMMER

kerékpár és varrógép-műhelyében (Piac-utca 2. szám.) található.

Dusan felszerelt kerékpár és alkatrészek legelőnyösebb bevásárlási forrása.

Motorkerékpárok

kedvező fizetési feltételek mellett.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

Francia batistok

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó sző-

velek

Oriási raktára!

Mr. M. Rose
Berlitzrendszerű

Nyelviskolája

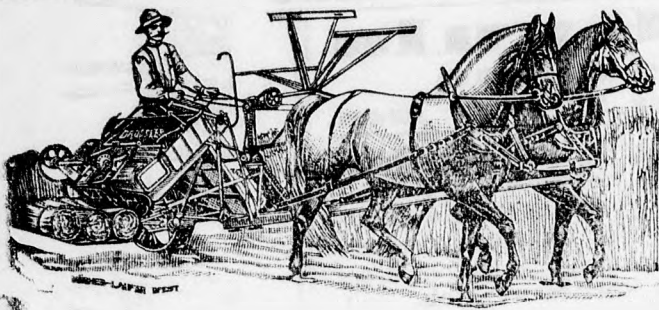
Francia, Német, Angol nyelv- és irodalom.

— **Osztály és magánoktatás** —

Külön uri-, hölgy- és gyermektanfolyamok.

Felvételek naponta **d. e. 11-12,**
d. u. 5-6.

Simonfi-utca 42 szám.

Drössler Károly

cs. és kir. szabadalmazott gazdasági gépgyár Budapest VI, Váci-körút 59. — **SZALLIT**: Magánjárókat, Locomobilokat, teljes Gőzcséplő-készleteket, Gőzekekészleteket, „Milwaukee” Fűkaszalógépeket, Arató- és Kévekörtgépeket, legújabb szerkezetű „Rákóczy Drill” vetőgépeket, és mindenféle egyéb gazdasági gépet szolid és tartós kivitelben. Árjegyzékkel és árajánlással kívánatra díjmentesen szolgálunk.

<p>MINDEN HÖLGY ELŐNYE</p> <p>olcsón és a modellt mégis divatosan és elegánsan ruházzák.</p> <p>Saját érdekében</p> <p>körje ezért dumentabru</p> <p>WIENER MODERN UNION</p> <p>Bécs, L. Schottenring 10.</p>	<p>LEOPOLD GYULA</p> <p>VERSZEGÉNYTÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG</p> <p>KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.</p> <p>Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítményekkel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.</p> <p>Császárfürdő</p> <p>téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.</p>	<p>SZIMON ISTVÁN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ</p> <p>Szőnyegegek</p> <p>S. SCHEIN</p> <p>WIEN, L. Bauernmarkt 12.</p>	<p>Canningene</p> <p>HAJFESTŐ-SZERREL</p>
<p>PLATSCHKEK VILMOS</p> <p>FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza</p> <p>Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>SMITH PREMIER</p> <p>AVILÁG LEGJOBB IRÓGEPE.</p>	<p>BALASSA FÉLE UGORKATE</p> <p>KATZER</p>	
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY</p> <p>VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET</p> <p>KISS KÁROLY ÉS TÁRSAI</p>	<p>A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS</p> <p>kiváló összetételű égvényes sós savanyuvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál is.</p> <p>SZAKVÉLEMÉNY.</p> <p>Dr. Korányi Fulgyes, egyetemi tanár, főrendiházi tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.</p>	<p>Szénásy szab. Árpád</p> <p>RAJZ-ESZKÖZ</p> <p>MAGYAR KÖRZŐ</p>	